

Naturinventering Hemskog 2 och 3, Korsholm 2023, 2025

Carina Rönn

Innehåll

1. Bakgrund och målsättning.....	2
2. Material och metoder	3
3. Allmän beskrivning av området.....	4
4. Resultat.....	5
4.1. Natura-2000, naturskyddsområden och naturtyper enligt naturvårdslagen.....	5
4.2. Objekt skyddade enligt vattenlagen.....	5
4.3. Naturtyper med hotstatus enligt LuTU-klassificeringen	5
4.4. Livsmiljöer av värde för den biologiska mångfalden (mångfaldsobjekt).....	6
4.5. Naturtyper och växtlighet	9
4.6. Häckande fågelbestånd	19
4.7. Flygekorre	22
4.8. Åkergroda	23
4.9. Fladdermöss	23
4.10. Däggdjur	25
4.11. Grön sköldmossa (<i>Buxbaumia viridis</i>)	25
5. Rekommendationer och förslag på skyddsbeteckningar	26
5.1. Förslag på skyddsbeteckning för områden/objekt med lagstadgat skydd.....	26
5.2. Förslag på skyddsbeteckning för områden/objekt utan lagstadgat skydd	27
6. Litteratur.....	29

Beställare: Korsholms kommun

Rapport: Rönn, C. Naturinventering Hemskog 2 och 3, Korsholm 2023, s. 29

Rapporten kompletterad 2025 med kapitel 4.11

Kvarken Nature and Fishing

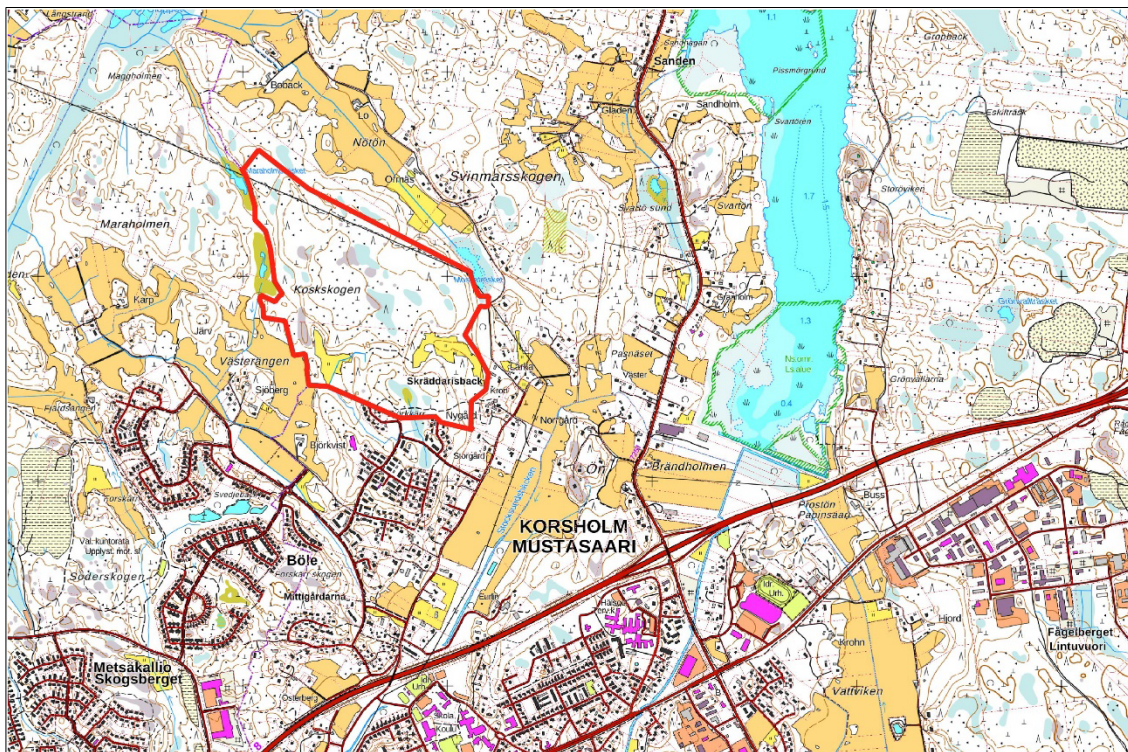
FM biolog Carina Rönn

65230 Vasa

1. Bakgrund och målsättning

På uppdrag av Korsholms kommun har en naturinventering gjorts för att utreda miljövärdena på området Hemskog 2 och 3 i Böle. Naturinventeringen görs som grund för detaljplanering av området för bostadsändamål. Inventeringsområdet omfattar ett ca 86,4 ha stort område beläget i norra delen av Böle, Korsholm. Avståndet till Smedsby centrum är ca 2 km. Inventeringsområdets utbredning och gräns presenteras närmare på karta 1. Tidigare naturinventeringar har gjorts 2017 och 2020. I denna inventering har klarlagts områdets växtlighet, naturtyper, värdefulla naturobjekt, hotade naturtyper, häckande fågelfauna, däggdjur, fladdermöss och flygekorre. För arter enligt naturdirektivets bilaga IV har vid behov även avgränsats livsmiljöer.

Inventeringen har utförts av FM biolog Carina Rönn, Kvarken Nature and Fishing.

Karta 1. Karta över inventeringsområdet avgränsning och läge i Korsholm. Området Hemskog 2 och 3 är ca 86,4 ha stort.

2. Material och metoder

Vid genomförandet av naturinventeringen har beaktats Finlands miljöcentrals handbok (Mäkelä & Salo 2021). Vid utredning av naturtyper och deras hotstatus har använts den av myndigheterna rekommenderade LuTU-klassificeringen (Mäkelä & Salo 2021, LuTU-nätjänst) och bedömning av hotstatus från år 2018 (Kontula & Raunio 2018). På inventeringsområdet utreddes också de skyddade naturtyperna som avses i naturvårdslagen (2023/9 64 § och strikt skyddade naturtyper i 65 §), samt småvatten som skyddas med vattenlagen 2 kap 11 §.

För identifiering och indelning i skogstyper följs Hotanen m.fl. 2008 och för myrtyper Laine m.fl. 2021. Skogens ålder i rapporten följer samma indelning som används i LUTU-klassificeringen; hyggen och nyligen planterad skog definieras som ung skog ålder < 10 år, yngre skog ålder 10-40 år, äldre skog 40 – 120 år och gammal skog > 120 år. Det kan vara svårt att i terräng skilja på äldre och gammal skog när man inte kan räkna tillväxtringar, varför bedömningen här har en viss osäkerhetsfaktor.

För de arter som inventerats har dess status utvärderats utgående från den nationella hotbedömningen av arter från år 2019 (Hyvärinen m.fl. 2019). De arter som kategoriseras som CR, EN eller VU är hotade, NT ges arter, som är nära hotade. För inventering av arter i habitatsdirektivets bilaga IV a har följts rekommendationer i handboken av Nieminen & Ahola 2017 (red). Vid behov har för dessa arter även utretts föröknings- och rastplatser.

För naturutredningen kontrollerades i nödvändig mån uppgifter om Natura 2000-områden och andra skyddsområden genom att använda Lantmäteriverkets och Finlands miljöcentrals öppna geodataplattformar och tidigare naturinventeringar. Särskilt viktiga livsmiljöer enligt skogslagen hämtades från Skogscentralens karttjänst över öppen skoglig information. Från Finlands artdatatjänst (laji.fi) erhöles uppgifter om förekomst av enskilda arter. Förekomsten av arter kompletterades i inventeringen.

Inventering av häckande fågelbestånd skedde under den tidiga morgonen (kl. 04.00-10.00) då fåglarna sjunger som aktivast under perioden 1.5 – 15.6. Inventeringen genomfördes genom att inventeraren promenerade genom området (Kiertolaskentaohjeet, Luomus 2021). Som häckande par noterades endera sjungande/revirhävande hane eller observerade par. I samband med övriga inventeringar noterades också observerade fåglar. Inventeringen av fåglar gjordes 28.4, 11.5, 30.5 och 13.6, ytterligare inventerades ugglor 16.3. Inventeringen startade i april eftersom det förekommer flera mesarter i området och de startar sin häckning allt tidigare på grunda av varmare vårar.

Flygekorre inventerades i april-maj genom att söka efter avföring under större aspar och granar i för flygekorren lämpliga habitat det vill säga äldre naturliga granskogar. Målet var att hitta och att avgränsa flygekorrens föröknings- och rastplatser på området.

Inom inventeringsområdet finns inga vattendrag som skulle lämpa sig som lekplats för åkergrodan.

För att upptäcka och artbestämma fladdermössen användes en bärbar ultraljudsdetektor av märket Pettersson Ultrasound detector D 240 och en passiv fladdermusdetektor av märket Anabat express. Det aktiva inventeringsarbetet gjordes endast vid tjanlig väderlek d.v.s. vid lugnt väder, tämligen vindstilla och temperatur över + 6°C. Inventeringsarbete påbörjades vid skymningens inträde under sensommaren eller 30 minuter efter solnedgången under våren och försommaren. Den passiva detektorn har varit uppsatt i augusti.

De aktiva observationerna gjordes så att inventerarna promenerade längs det nätverk av stigar som finns i området. Antalet fladdermöss, art, tidpunkt samt plats noterades. Den aktiva fladdermusinventeringen gjordes 13.6 och 18.7.

Under juni och juli månad var väderförhållandena mycket goda för fladdermusinventeringen. Under augusti var det långa perioder med regn eller blåsig, vilket kan ha påverkat observationerna.

Övriga i naturvårdsförordningen och i habitatdirektivets bilaga IV a nämnda djurarter, som förekommer i Finland, inventeras inte skilt utan noteras ifall de påträffas.

Utgående från resultaten i naturinventeringen har det gjorts en naturvärdesbedömning och de olika områdena i naturinventeringen har satts i prioritetsordning. I naturvärdesbedömningen har beaktats förekomst av hotade eller skyddade arter, viktiga livsmiljöer, hotade naturtyper och deras utbredning och betydelse som livsmiljöer, förekomst av död ved och ett områdes betydelse som ekologisk korridor.

3. Allmän beskrivning av området

Inventeringsområdet består i huvudsak av skogsmark, här finns också ett mindre område med igenväxande ängsmark och en beteshage för hästar. Området är obebyggt, men gränsar till detaljplanområdet Hemskog 1 i söder och till Böle by i öster. I väster gränsar området till Vasa stad och deras utvidgade planområde Västerängen. I norr finns en bred kraftledningsgata under vilken det finns ett körstråk och en snöskoterled. Området är ett stort enhetligt skogsområde och det domineras av äldre skog i naturtillstånd. På sluttningarna och lägre belägen mark är skogen grandominerad och på högre belägen mark växer även äldre/gammal tallskog. Det finns gott om odikade tallrismyrar och flera mindre odikade trädfattiga torvmarker. I området förekommer stora skillnader i höjdförhållanden med åsar av både morän och långsträckta bergsklackar. Berggrunden ligger nära markytan och ställvis förekommer mindre ytor med berg i dagen, men berggrunden är till största delen täckt med växtlighet. De centrala delarna är högt belägna och karga med arealmässigt stora tallrismyrar i svackor i berggrunden. Den högre belägna centrala delen omges av bördigare och lägre belägen skogsmark med grandominerad blandskog. I den norra delen finns fastigheter med yngre och äldre tallekonomiskog. Inom området finns inga vattendrag, men på Vasa stads sida om kommungränsen finns två mindre träsk Maraholmsträskan. Flera kortare rännilar har hittats inom området, dessa är delvis underjordiska och torra sommartid, men kan ha relativt kraftig vattenföring under våren.

Genom området går en gammal led och skogen genomkorsas av stigar som är i aktiv användning. En vintercykelled (Bölen talvikierros) upprätthålls och används aktivt (web.trailmap.fi).

Bild 1 och 2. De stigar som genomkorsar området är i aktiv användning både vinter som sommar.

4. Resultat

4.1. Natura-2000, naturskyddsområden och naturtyper enligt naturvårdslagen

Inom inventeringsområdet eller i dess omedelbara närhet finns inga Natura-områden, naturskyddsområden eller naturtyper skyddade enligt 64 och 65 § i naturvårdslagens (9/2023). Det närmaste naturskyddsområdet på privat mark finns i Karperöfjärden (YSA204564)

4.2. Objekt skyddade enligt vattenlagen

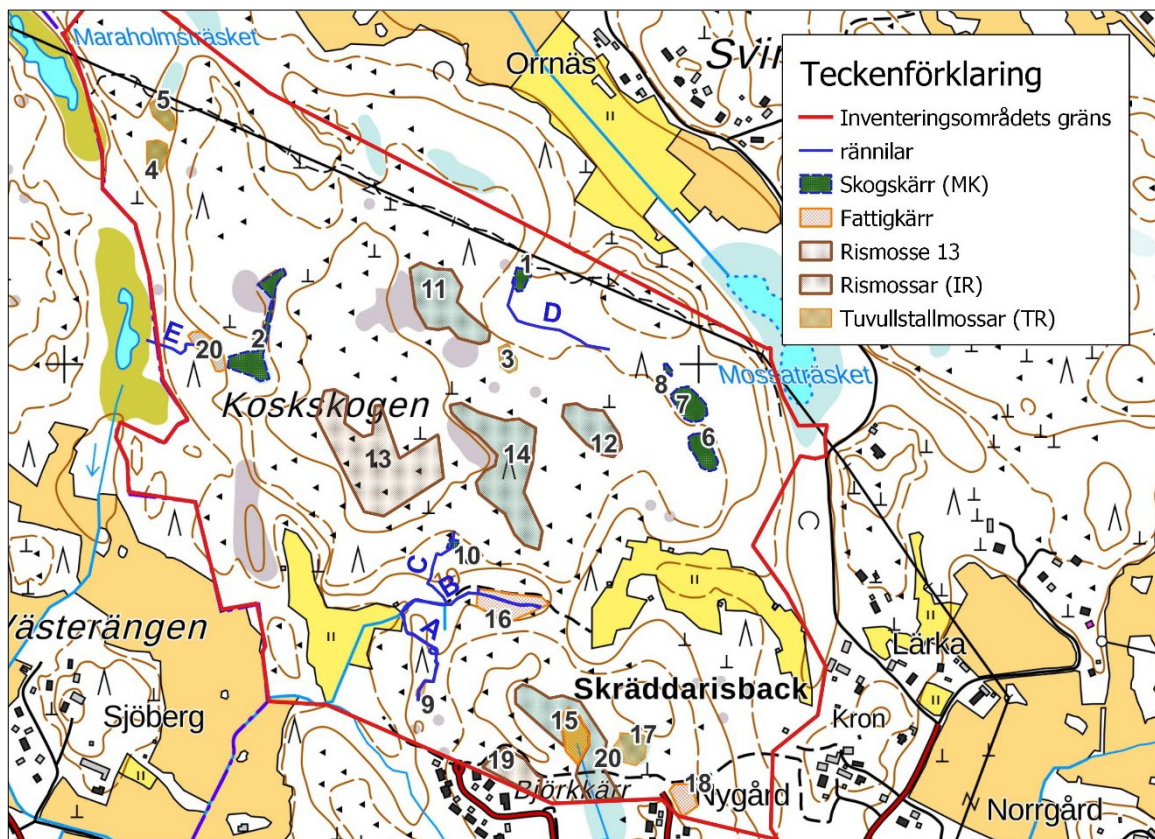
Enligt vattenlagens 11 §, 2 kapitlet är det förbjudet att äventyra de naturliga förhållandena i flador eller glon på högst tio hektar eller källor eller, någon annanstans än i landskapet Lappland, tjärnar eller sjöar på högst en hektar eller rännilar.

Rännilar är skyddade enligt vattenlagen (karta 2). Områdets rännilar är små och vattenfyllda under våren och hösten, övriga tider på året är de torra. Vattenlagen skyddar även rännilar som tidvis är torra och även underjordiska rännilar. Rännil B är inte i naturtillstånd, men i ett tillstånd liknande naturtillstånd. Rännil A, B och C rinner ut till samma dike, som sedan fortsätter som ett åkerdike genom ängsmarken. Rännil D rinner i en ravinlikande miljö mellan två åsryggar, den har flera kärrliknande sänkor och dess synliga del slutar i ett skogsfräkenkärr. Rännil E får sin början i en liten våtmark, ovanför våtmarken finns också en försumpad skog och små skogskärr, vilka sannolikt förser rännilen med vatten. Rännilen har betydelse för Maraholmsträskens vattenhushållning.

4.3. Naturtyper med hotstatus enligt LuTU-klassificeringen

Inom området finns naturtyper med hotstatus enligt LuTU-klassificeringen. Som hotade räknas naturtyper med statusen CR, EN eller VU. De hotade naturtyperna har dock ingen officiell status till exempel genom att vara skyddade i naturvårdslagstiftningen. De utgör en indikator på naturens mångfald inom ett område och bör ses som ett redskap för naturhänsyn vid markplanering och konsekvensbedömning av områdesanvändningen.

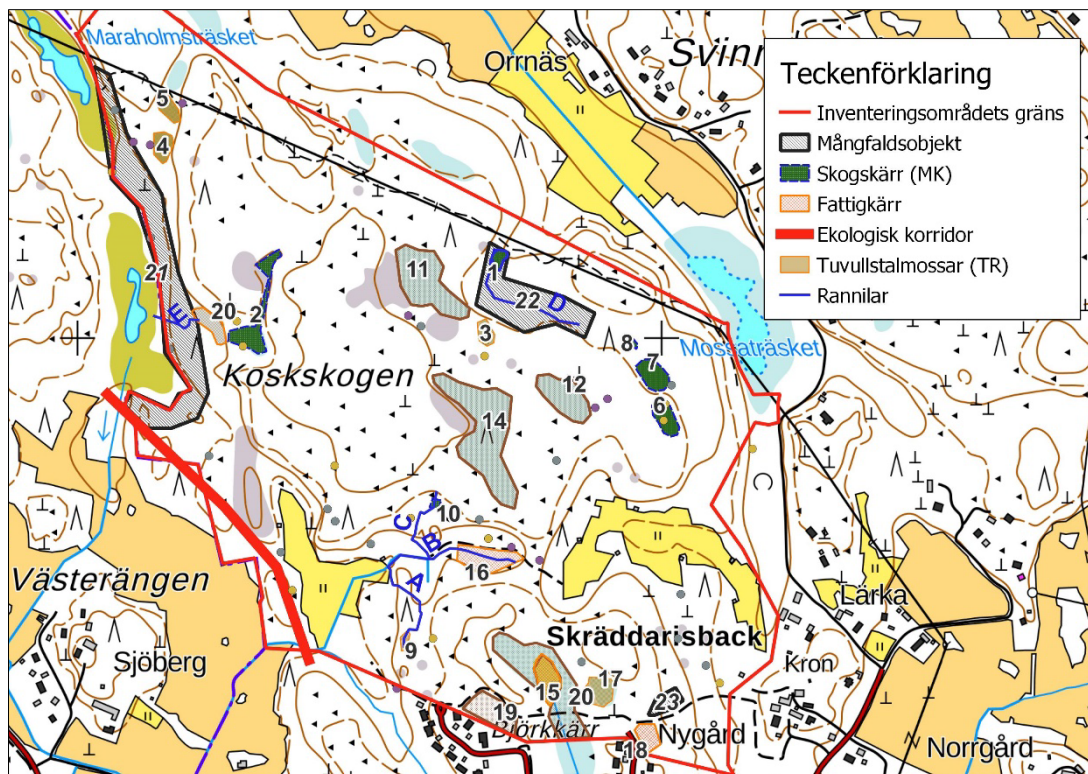
Till de hotade naturtyperna hör grankärren med statusen sårbar (VU) (objekt nr 1, 2, 6, 7, 8, 10, karta 2). Mad-fattigkärret objekt nr 16 har även statusen sårbar (VU), men kärret är inte i naturtillstånd. Kring och genom kärret går ett dike och rännilen från kärret har rensats för länge sedan, vilket påverkar dess vattenhushållning negativt. Kärret är ett möjligt restaureringsobjekt.

Karta 2. Områdets mossar, kärr och rännilar.

4.4. Livsmiljöer av värde för den biologiska mångfalden (mångfaldsobjekt)

Övriga livsmiljöer som har betydelse för den biologiska mångfalden presenteras på karta 3 och 4. Dylika livsmiljöer är objekt enligt skogslagens definition på särskilt viktiga livsmiljöer, miljöer där det förekommer hotade eller sårbara arter i större mängd, ekologiska korridorer eller objekt som urskiljer sig från omgivande miljö på grund av särskilda förhållanden.

Karta 3. Översiktskarta över de objekt som har betydelse för den biologiska mångfalden på området.

Enligt skogslagens definition på rännilar utgör endast delar av rännil B och första delen av rännil A sådana miljöer som lyder under skogslagens 10 § som särskilt viktiga livsmiljöer. Ingen av rännilarna har fortgående rinnande vatten. Men Rännil B kännetecknas av särskilda vegetationsförhållanden på den korta sträcka den rinner genom skog och rännil A har en öppen fåra den första biten genom skogen, sen fortsätter den som underjordisk.

Objekt som lyder under skogslagens definition på särskilt viktiga livsmiljöer är hjortron- och skogsfräkenkärr, mad-kärr, omedelbara närmiljö till tjärnar samt trädfattiga myrar på impediment eller tvinmark (faktaruta). Dylika är objekt nr 1 – 10, 15–18 och nr 20.

Av ristallmossarna omfattas de med mindre areal av skogslagens paragraf för särskilt viktiga livsmiljöer dit hör objekt nr 11, 12, 14 och 19.

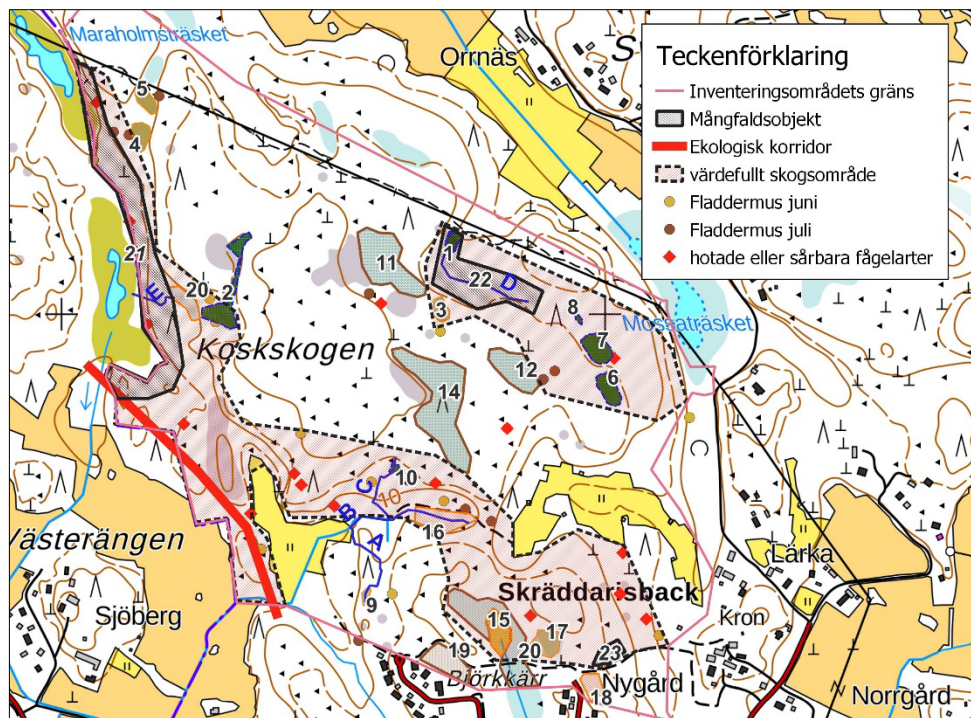
FAKTARUTA: Särskilt viktiga livsmiljöer enligt skogslagen

1. Omedelbara närmiljöer för källor, bäckar, sådana rännilar som bildar bäddar för fortgående rinnande vatten och tjärnar på högst 0,5 hektar, när de kännetecknas av särskilda vegetationsförhållanden och mikroklimat som beror på närheten till vatten och träd- och buskskiktet.
2. Torvmarksmiljöer när de gemensamt kännetecknas av vattenhushållning i naturtillstånd eller ett tillstånd som påminner om detta:
 - a) lund- och örtekärr som kännetecknas av frodig och krävande vegetation, varierande trädbestånd och buskvegetation,
 - b) sammanhängande skogsfräken- och hjortronrankärr som kännetecknas av varierande trädbestånd och förhärskande enhetlig skogsfräken- eller hjortronvegetation,
 - c) brunmossar som kännetecknas av att de har näringsrik jordmån, är trädfattiga och har krävande vegetation,
 - d) trädfattiga myrar på impediment eller tvinmark,
 - e) madkärr som kännetecknas av varierande lövträdsbestånd eller buskvegetation och av att ytvattnet där har bestående påverkan.

Maraholmsträskan är en särskilt viktig livsmiljö (skogscentralens karttjänst) och skogen längs träskan är en omedelbar närmiljö till dessa (karta 3, objekt nr 21). Skogen som omger träskan växer i en sluttning och i skogen finns åtminstone en rännil, men under våren och rinner vatten ner till träskan på flera ställen, varför sluttningen har stor betydelse för träskans vattenhushållning. Inom området häckar även hänsynskrävande fågelarter som talltita och sparvuggla och järpen tillbringar vintern i den täta och snåriga skogen.

Rännil D rinner i en ravinliknande miljö genom en äldre granskog, den omges av små kärrsänkor och marken är täckt av vitmossa (karta 3, objekt nr 22). Den synliga delen av rännilen slutar i ett skogsfräkenkärr. Även om inte höjdskillnaderna är speciellt stora, gör åsarna att omgivningen får ett mikroklimat som skiljer sig från omgivningen.

Den äldre granskogen med hotade eller sårbara arter och flera kärrmiljöer utgör ett större mångfaldsobjekt (karta 4). I skogen häckar flera hotade eller sårbara fågelarter som sparvuggla, järpe, tofsmes och talltita, man hittar även svartmes i området. Inom detta område påträffas även de flesta fladdermöss. Rännil B, C, D och E finns inom objekten och flera kärr och mossar inom eller i nära anknytning till området. I skogens sydöstra hörn finns ett försumpat område med grova aspar.

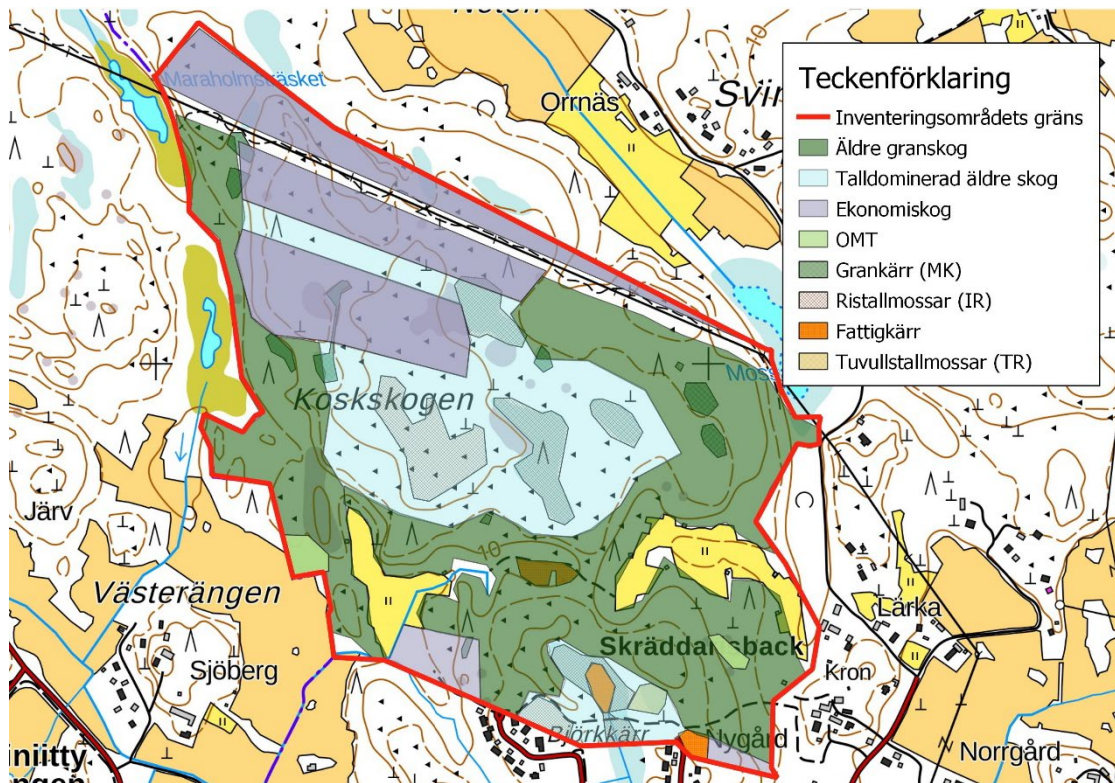

Karta 4. Den äldre granskogen utgör en värdefull miljö för många arter och är viktig för områdets biologiska mångfald. Det avgränsade skogsområdet innehåller även mångfaldsobjekt, en ekologisk korridor, kärr och mossar.

4.5. Naturtyper och växtlighet

Frisk moskog av blåbärstyp eller blåbär-lingontyp dominerar som skogstyp (MT), i de högre belägna centrala delarna är skogstypen förekommer även tämligen torr moskog (VT), och även mindre partier med ännu torrare skog (CT) hittas på små hållmarker. Det finns endast några mindre partier med lundartad moskog (OMT) inom området.

Områdets skogsprofil presenteras på karta 5. De olika skogsområdenas gränser på kartan bör ses som riktgivande, i naturen är gränserna flytande mellan gran- och talldominerad skog. Den äldre grandominerade skogen innehåller också flera områden med talldominerade partier speciellt på bergklackarna.

Karta 5. Inventeringsområdets skogsprofil. Gränserna mellan de olika skogstyperna bör ses som ungefärliga. Även i naturen är gränserna flytande och det är svårt att sätta en exakt gräns.

I den norra delen av området finns en yngre tallplantering, marken är stenig och höglänt. Under högspänningslinjen växer mest lövbuskage. Längs linjen går ett körstråk och efter denna sommars linjearbeten är markvegetationen där rätt sönderkörd (bild 3). Strax söder om högspänningslinjen växer en äldre tallplantering med stort inslag av gran.

Bild 3. Under sommaren har det pågått underhållsarbeten under högspänningslinjen. Både norr och söder om högspänningslinjen växer ekonomiskog.

Den talldominerade äldre skogen är i naturtillstånd och består delvis av grov högvuxen tall men speciellt på och kring tallrismossarna växer tvinvuxen tall med sköldbark. Tallarna på dessa marker kan vara gamla det vill säga över 120 år. Det går dock inte att avgöra utan att räkna årsringarna. På området växer sparsamt med gran, ställvis förekommer rikligt med glasbjörk. I buskskiktet växer björk, lite vide och gran. Skogen är gles och öppen. I fältskiktet på rismossarna och i de centrala delarnas torra moskog dominerar kråkris, lingon och skvattram, på de blötare rismossarna förekommer även hjortron och tuvull. På hållmarkerna förekommer små partier av ännu kargare skogstyp med renlavar. De perifera

delarna inom detta område har skogstypen frisk moskog med blåbär och lingon i fältskiktet, här är även inslaget av gran högre. Buskskiktet består av små träd av samma slag.

Bild 4. Ristallmossar omväxlar med högre belägna partier med torr moskog och små berghällar av kargare skogstyp.

Bild 5. Stigen har nått fram berget där den går över hållmark.

Bild 6-7. I de mera perifera delarna av den talldominerade skogen är inslaget av gran högre och skogen frisk moskog, skogen är relativt öppen och gles.

Den grandominerade äldre blandskogen har även inslag av grov äldre tall, sälg, asp, och vårtbjörk. Inom området finns rätt lite död ved i form av vindfällan, undantaget ett mindre område i den västra delen där finns ett område med gott om stående död ved (karta). Asp hittar man främst omkring hästhagen och på ett blötare parti i den östra delen av skogen (karta bild). Granskogen innehåller små försumpningar, mokärr och flera rännilar. I buskskiktet påträffar man närmast rönn och plantor av gran och andra träd. I fältskiktet dominerar närmast blåbär, men även örter som skogsstjärna och ekorrbar förekommer. Skogen är i ett naturliknande tillstånd, det finns små spår av plockhuggning. Skogen är mångskiktad, tät men med öppnare gläntor och det förekommer en hel del äldre grov tall med sköldbark och äldre vårtbjörk som gör skogen varierad. Inom området med grandominerad skog förekommer även flera brantare sluttningar och åsryggav morän eller berghällar.

I Finlands hotklassificering från 2018 räknas naturtypen äldre frisk moskog som nära hotad (NT).

Berg i dagen är endast små områden, de flesta markerade hållmarksområden är vegetationsbeksäddade, och de uppfyller inte heller kriterierna för hållmarksskogar (metsien erikoistyyppit) enligt LuTu klassificeringen.

Bild 8–12. Den äldre grandominerade moskogen är omväxlande med täta risiga områden, glesare och öppnare gläntor, inslag av grov tall, branta sluttningar, åsryggar och bergklackar.

Inom området finns en betad hästhage (bild 13 och 14) som är ett jordbruksområde. Hästhagen omges av lövskog främst björk och asp men även gråal. I buskskiktet växer rönn och vide och i fältskiktet kruståtel, hönsbär, blåbär, hässlebrodd, nordbräken och hultbräken. På själva ängen dominerar gräsväxtlighet men i kanten av ängen förekommer en hel del blommande örter med bland annat prästkraze, blåklocka, åkerbär, mjölkört, kärrviol och gulvial.

Bild 13 och 14. Den betade delen av hästhagen till höger i bild och den del av hagen som är utanför till vänster i bild. På det icke-betade området blommar ett flertal örter.

I områdets sydvästra hörn finns äldre igenväxande ängsmark, som naturtyp liknar den närmast en frisk gräsäng. Genom ängen rinner ett dike omgivet av videbuskage. Ängen har varit oskött under en längre tid och små buskar av björk och vide sprider sig från dikeskanten ut mot ängen. Tuvtåtel dominerar på de mera näringsrika delarna (bild 15), toppdån växer i stora bestånd och det finns också rikligt med hundkex. De norra delarna av ängen har en mera lågväxt och rik örtväxtlighet. Här hittas ett stort antal olika örter även sådan som är typiska för torrängar som blåklocka, ängsklocka, prästkraze, vitklöver och bergduntrav. Men även här sprider sig små lövträd och utan skötsel kommer ängen småningom att helt växa igen. Enligt naturinventeringen från 2017 klassades denna del av ängen som den mest värdefulla (Laurila 2017) vilket fortfarande gäller, men igenväxningen av ängen har kraftigt försämrat dess representativitet som torräng (bild 16).

Bild 15 och 16. Igenväxande ängsmark, tuvtåtel dominerar stora delar av ängen, i det norra hörnet (högra bilden) har ängen karaktären av en torräng. Eftersom området inte brukas är dess status svag och den hotar att växa igen.

Ristallmossar (Isovarpuräme IR) hittar man flera av i området, figurerna nr 11, 12, 13, 14, 19 och 20 på karta 6. I Finlands hotklassificering från 2018 är naturtypen nära hotad (NT). I trädskiktet hittar man nästan enbart tall och den kan vara allt från tvinvuxen på högre belägna mossar till träd som är relativt grova och höga på lägre belägen eller dikad mark. Ristallmossarna är odikade och i naturtillstånd. De som är närmast bebyggelsen har utsatts för en viss påverkan. De mindre objekten (nr 11, 12, 14, 19 och 20) hör till typen trädfattiga torvmarker enligt skogslagens 10 §.

Fattigkärr förekommer av två typer egentligt starrfattigkärr (varsinainen saraneva OISN) objekt nr 15, 18 och 20 (bild 17, karta 6) och mad-fattigkärr (Luhtanevakorpi (LuNK) objekt nr 16 (bild 18, karta 6). I Finlands hotklassificering från 2018 är starrfattigkärr nära hotad (NT) och mad-fattigkärr sårbara (VU). Starrfattigkärret omges av en ristallmosse, starrmossen är blöt med vitmossa, växtligheten domineras av tuvull och flaskstarr, men även hjortron, tranbär, rundsilesår och vattenklöver förekommer. Mad-fattigkärret ligger strax söder om stigen och utgör en arm av den igenväxande ängsmarken. Även kärret har sannolikt varit ängsmark, det omges av ett grunt dike som visar att man försökt torrlägga det. Men då det varit obrukat länge håller det på att återgå till naturtillstånd. Området är blött och i övre delen av kärret får rännil B sin början. Även rännen har rensats. Objekten hör till typen trädfattiga torvmarker enligt skogslagens 10 §.

Bild 17 och 18. På vänstra bilden starrfattigkärr objekt nr 15 och på högra bilden mad-fattigkärret objekt nr 16

Som fortsättning på starrfattigkärret (objekt 15) finns en tuvullstallmosse (Tupasvillräme TR) objekt nr 20 (bild 19, karta 6). I Finlands hotklassificering från 2018 är naturtypen nära hotad (NT). På mossen växer tvinvuxen späd tall och vårtbjörk. Tuvullen dominerar i fältskiktet, men även hjortron och skvattram förekommer. I området finns ytterligare tre objekt (nr 3, 4, 5 och 9) som kan klassificeras som tuvullstallmossar. Dessa objekt är små. Objektet hör till typen trädfattiga torvmarker enligt skogslagens 10 §.

Bild 19. Tuvullstallmosse.

Karta 6. Små våtmarksområden i form av olika typer av kärr och mossar är vanliga i området

Inom området finns flera mindre skogskärr av naturtypen blåbärsgrankärr (Mustikkakorppi MK) objekt nr 1, 2, 6, 7, 8 och 10 på karta 6. Beroende på växtlighet klassificeras de till undertyperna skogsfräkenkärr och hjortronkärr. De karakteriseras av att de är blöta sänkor med ett tjockt lager av vitmossa. Små och tvinvuxen gran och björk förekommer sparsamt. I visa av dem förekommer även örter som missne, vattenklöver och jungfru Marie nycklar. Objektet hör till typen trädfattiga torvmarker enligt skogslagens 10 §.

Bild 20 – 22. Inom området påträffas flera mindre skogskärr av olika typ. De klassificeras alla som undertyper till naturtypen blåbärsgrankärr (MK). Naturtypen är sårbar (VU).

Rännilarna på området får sin början från mindre mossar och kärr (karta 6). Rännil A-C finns inom samma område och de rinner alla ner till samma ängsdike. Rännil A rinner delvis underjordiskt ner till diket. Rännil B startar från mad-fattigkärret och rinner delvis genom en liten skogsbacke innan också den fortsätter som ett ängsdike. Den har rensats sannolikt för hand i ett försök att torrlägga mera åkermark. Den är i ett tillstånd liknande naturtillstånd. Rännil C är i naturtillstånd och får sannolikt sin början i tallrismossen ovanför (nr 14), men den går inte att följa genom moränåsen som skiljer mossen och kärret åt. Efter kärret rinner den nerför en brantare sluttning och samlar även vatten från övrigt ovanförliggande område. Där den rinner över stigen i kanten av åkern är den söndertrampad, den fortsätter sedan i ett grunt grävt dike i åkerkanten, innan den når det större diket i mitten av ängen. Rännil D rinner mellan två åsryggar i en försumpad skog. Den omges av bredare kärrsänkor och avslutas synligt i ett skogsfräkenkärr. Sannolikt fortsätter den ut över linjegatan, men markbotten där är så påverkad av hyggen och maskinarbeten att rännilen inte går att följa. Rännil E är kort och svår att följa, den har ett större vattenflöde endast under våren. Den rinner nerför en brantare sluttning och genom försumpad skog.

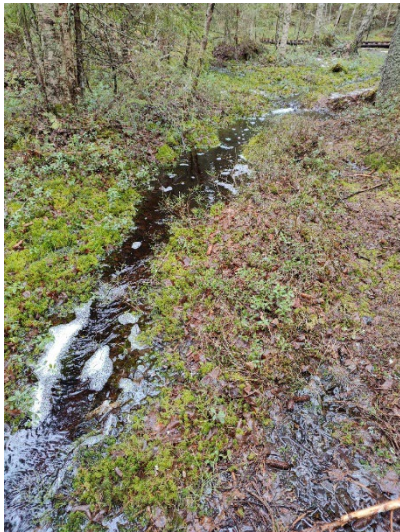

Bild 23. Rännil C har kraftigt vattenflöde under våren.

Bild 24. Rännil D rinner på mera flack mark genom ett försumpat skogsområde mellan två moränåsar.

Bild 25. Rännil E är kort och har en egentlig fåra endast i dess nedre del mot Maraholmsträsket. I övre delen är den svår att följa förutom på våren då vattenflödet är kraftigare.

I tabell 1 presenteras de kärlväxter som observerats inom inventeringsområdet. Inga kärlväxter har hittats som har hotstatus eller som ingår i naturvårdsförordningen bilaga 5 eller 6 som hotade eller arter som kräver särskilt skydd. Det har inte heller påträffats främmande eller invasiva arter inom inventeringsområdet.

Tabell 1. Kärlväxter inom området. Sammanlagt har det påträffats ca 100 olika kärlväxter.

Vetenskapligt namn	Namn	Nimi	Status
<i>Achillea millefolium</i>	Rölleka	Siankärsämö	
<i>Achillea ptarmica</i>	Nysört	Ojakärsämö	
<i>Agrostis capillaris</i>	Rödven	Nurmirölli	
<i>Alchemilla</i>	Daggkäpa	Poimulehdet	
<i>Alnus glutinosa</i>	Klibbal	Tervaleppä	
<i>Alnus incana ssp incana</i>	Gråal	Harmaaleppä	
<i>Alopecurus pratensis</i>	Ängskavle	Nurmipuntarpää	
<i>Angelica sylvestris</i>	Strätta	Karhunputki	
<i>Anthoxanthum odoratum</i>	Vårbrodd	Tuosusimake	
<i>Antriscus sylvestris</i>	Hundloka, Hundkäh	Koiranputki	
<i>Betula nana</i>	Dvärgbjörk	vaivaiskoivu	
<i>Betula pendula</i>	Vårtbjörk	Rauduskoivu	
<i>Betula pubescens ssp pubescens</i>	Glasbjörk	Hieskoivu	
<i>Calamagrostis purpurea</i>	Brunrör	Korppikastikka	
<i>Calla palustris</i>	Missne	Vehka	
<i>Campanula patula</i>	Ängsklocka	Harakankello	
<i>Campanula rotundifolia</i>	Liten blåklocka	Kissankello	
<i>Carex canescens</i>	Gråstarr	Harmaasara	
<i>Carex leporina</i>	Harstarr	Jänönsara	
<i>Carex nigra</i>	Hundstarr	Jokapaikansara	
<i>Carex pallescens</i>	Blekstarr	Kalvassara	
<i>Carex pauciflora</i>	Taggstarr	Rahkasara	
<i>Carex rostrata</i>	Flaskstarr	Pullosara	
<i>Carex vesicaria</i>	Blåsstarr	Luhtasara	
<i>Cirsium arvense</i>	Åkertistel	Pelto-ohdake	
<i>Cirsium heterophyllum</i>	Brudborste	Huopaohdake	
<i>Cirsium palustre</i>	Kärrtistel	Suo-ohdake	
<i>Convallaria majalis</i>	Liljekonvalj	Kielo	
<i>Cornus suecica</i>	Hönsbär	Ruohokanukka	
<i>Dactylorhiza maculata</i>	Jungfru Marie nycklar	Maariankämmeikä	
<i>Deschampsia cespitos</i>	Tuvtåtel	Nurmilauha	
<i>Deschampsia flexuosa</i>	Kruståtel	Metsälauha	

Naturinventering för detaljplanering Hemskog 2 och 3, Korsholms kommun 2023, 2025

<i>Drosera</i>	Daggörter	Kihokit	
<i>Drosera</i>	Rundsilesår	Kihokit	
<i>Dryopteris expansa</i>	Nordbräken	Isoalvejuuri	
<i>Dryopteris varthusia</i>	Skogsbräken	Metsäalvejuuri	
<i>Elymus repens</i>	Kvickrot	juolavehnä	
<i>Empetrum nigrum</i>	Kråkbär	Variksenmarja	
<i>Epilobium angustifolium</i>	Mjölkkört	Maitohorsma	
<i>Epilobium montanum</i>	Bergdunört	Lehtohorsma	
<i>Equisetum fluviale</i>	Sjöfräken	Järvikorte	
<i>Equisetum palustre</i>	Kärrfräken	Suokorte	
<i>Equisetum sylvaticum</i>	Skogsfräken	Metsäkorte	
<i>Eriophorum vaginatum</i>	Tuvull	Tupasvilla	
<i>Euphrasia</i>	Ögontröst	silmäruohot	
<i>Filipendula ulmaria</i>	Älggräs	Mesiangervo	
<i>Fragaria vesca</i>	Smultron	Ahomansikka	
<i>Galeopsis bifida</i>	Toppdån	Peltopillike	
<i>Galeopsis speciosa</i>	Hampdån	Kirjopillike	
<i>Galium palustre ssp. palustre</i>	Vattenmåra	Rantamatara	
<i>Glyceria fluitans</i>	Mannagräs	Ojasorsimo	
<i>Gymnocarpium dryopteris</i>	Ekbräken	Metsäimarre	
<i>Hieracium</i>	Fibblor	Keltanot	
<i>Hieracium umbellatum</i>	Flockfibbla	Sarjakeltano	
<i>Juncus filiformis</i>	Trådtåg	Jouhivihvilä	
<i>Juniperus communis</i>	En	Kataja	
<i>Lathyrus pratensis</i>	Gulvial	Niittynätkelmä	
<i>Ledum palustre</i>	Skvatram	Suopursu	
<i>Leontodon autumnalis</i>	Höstfibbla	Syysmaitaiset	
<i>Leuchanthemum vulgare</i>	Prästkraze	Päivänkakkara	
<i>Linnea borealis</i>	Linnea	Vanamo	
<i>Luzula pilosa</i>	Vårfryle	Kevätpiippo	
<i>Lycopodium annotinum</i>	Revlumner	Riidenlieko	
<i>Lycopus europaeus</i>	Strandklo	Rantayrtti	
<i>Lysimachia thyrsiflora</i>	Topplösa	Terttialpi	
<i>Maianthemum bifolium</i>	Ekorrbär	Oravanmarja	
<i>Melampyrum sylvaticum</i>	skogskovall	Metsämaitikka	
<i>Melampyrum pratensis</i>	Ängskovall	Kangasmaitikka	
<i>Melica nutans</i>	Bergslok	Nuokkuhelmikkä	
<i>Menyanthes trifoliata</i>	Vattenklöver	Raate	
<i>Milium effusum</i>	Hässlebrodd	Tesma	
<i>Oxalis acetosella</i>	Harsyra	Käenkaali	
<i>Paris quadrifolia</i>	Ormbär	Sudenmarja	
<i>Phegopteris connectilis</i>	Hultbräken	Korpi-imarre	
<i>Phleum pratense</i>	Timotej	Timotei/nurmitähkiö	
<i>Picea abies</i>	Gran	Kuusi	
<i>Pinus sylvestris</i>	Tall	Mänty	
<i>Poa pratensis ssp pratensis</i>	Ängsgröe	Niittynurmikka	
<i>Poa trivialis</i>	Kärrgröe	Karheanurmikka	
<i>Polypodium vulgare</i>	Stensöta	Kallioimarre	
<i>Populus tremula</i>	Asp	Haapa	
<i>Potentilla palustris</i>	Kräkklöver	Kurjenjalka	
<i>Prunus padus ssp padus</i>	Hägg	Tuomi	
<i>Pteridium aquilinum</i>	Örnbräken	Sananjalka	
<i>Ranunculus acris</i>	Smörblomma	Niittyleinikki	
<i>Ranunculus repens</i>	Revmörblomma	Rönsyleinikki	
<i>Rhinanthus serotinus/minor</i>	Hö- och ängsskallra	Iso- ja pikkulaukku	
<i>Ribes alpinum</i>	Måbär/degbär	Taikinamarja	
<i>Rubus arcticus</i>	Åkerbär	Mesimarja	
<i>Rubus chamaemorus</i>	Hjortron	Lakka/hilla/muurain	
<i>Rubus idaeus</i>	Hallon	Vadelma	
<i>Rubus saxatilis</i>	Stenbär	Lillukka	

<i>Rumex acetosa ssp acetosa</i>	Ängssyra	Niitysuolaheinä	
<i>Rumex acetosella</i>	Bergsyra	Ahosuolaheinä	
<i>Rumex sp</i>	Skräppa	Hierakka	
<i>Salix caprea</i>	Sälg	Raita	
<i>Salix sp</i>	Videväxter	pajut	
<i>Silene dioica</i>	Rödblära	Puna-ailakki	
<i>Sorbus aucuparia</i>	Rönn	Pihlaja	
<i>Stellaria graminea</i>	Grässtjärnblomma	Heinätähtämö	
<i>Tanacetum vulgare</i>	Renfana	Pietaryrtti	
<i>Taraxacum</i>	Maskros	Voikukka	
<i>Trichophorum cespitosum</i>	Tuvsäv	Tupasluikka	
<i>Trientalis europaea</i>	Skogsstjärna	Metsätähti	
<i>Trifolia pratense</i>	Rödklöver	Puna-apila	
<i>Trifolium repens</i>	Vitklöver	Valkoapila	
<i>Tussilago farfara</i>	Hästhov	Leskenlehti	
<i>Urticaceae dioica ssp dioica</i>	Brännässla	Nokkonen	
<i>Vaccinium myrtillus</i>	Blåbär	Mustikka	
<i>Vaccinium uliginosum</i>	Odon	Juolukka	
<i>Vaccinium vitis-idae</i>	Lingon	Puolukka	
<i>Vaccinium oxycoccus/microcarpum</i>	Tranbär/dvärgtranbär	Iso- ja pikkukarpalo	
<i>Veronica chamaedrys</i>	Teveronica	Nurmitädyke	
<i>Veronica serpyllifolia</i>	Majveronika	Orvontädyke	
<i>Vicia cracca</i>	Kråkvicker	Hiirenvirna	
<i>Vicia sepium</i>	Häckvicker	Aitovirna	
<i>Viola palustris</i>	Kärrviol	Suo-orvokki	

4.6. Häckande fågelbestånd

I tabell 2 presenteras observerade fågelarter samt sannolikt häckande fågelarter. Sammanlagt har det observerats 39 fågelarter av vilka 36 bedöms vara sannolikt häckande arter.

Fågelfaunan är typisk för barrskog. Rödhaken är en karaktärsfågel och mycket vanlig inom området. Andra vanliga arter är bofinken, kungsfågeln och gransångaren. Sannolikt är grönsiskan också allmän, men dess antal är svåruppskattat. Inom området häckar många arter som är bundna till gammelskog, bland annat talltitan, tofsmesen, svartmesen, spillkråka, tretåig hackspett, sparvugglan, trädkryparen men även gärdsmygen och gransångaren föredrar äldre granskog. Flera av dessa arter är också klassificerade som hotade eller sårbara. Orsaken är i samtliga fall en minskning av deras habitat äldre naturskogar.

6 hänsynskrävande fågelarter påträffades inom utbredningsområdet av vilka 1 art är starkt hotade (EN). Totalt 5 arter nämnda i EU:s fågeldirektiv bilaga I häckade inom området och ytterligare 1 art observerades. I naturvårdslagen 75 § avsedda hotade arter häckar talltita och sparvuggla inom området. Tofsmesen nämns i bilaga 5 till naturvårdsförordningen som en art i naturvårdslagens 77 § och som kräver särskilt skydd.

Jämfört med tidigare inventeringar så påträffades inte berguv inom området, däremot hördes hornuggla i samband med inventeringen av fladdermus i juni.

Talltitan, som är starkt hotade (EN), häckar med två par inom området. Talltitan har minskat stadigt och är numera rätt sällsynt. Orsaken till minskningen är avverkning av äldre skogar, som är deras främsta livsmiljö.

På området häckar tre arter som har hotstatusen sårbar (VU); sparvuggla, tofsmes och järpe. Sparvugglan och järpen ingår även i EUs habitatdirektiv och tofsmesen i naturvårdsförordningens bilaga 5.

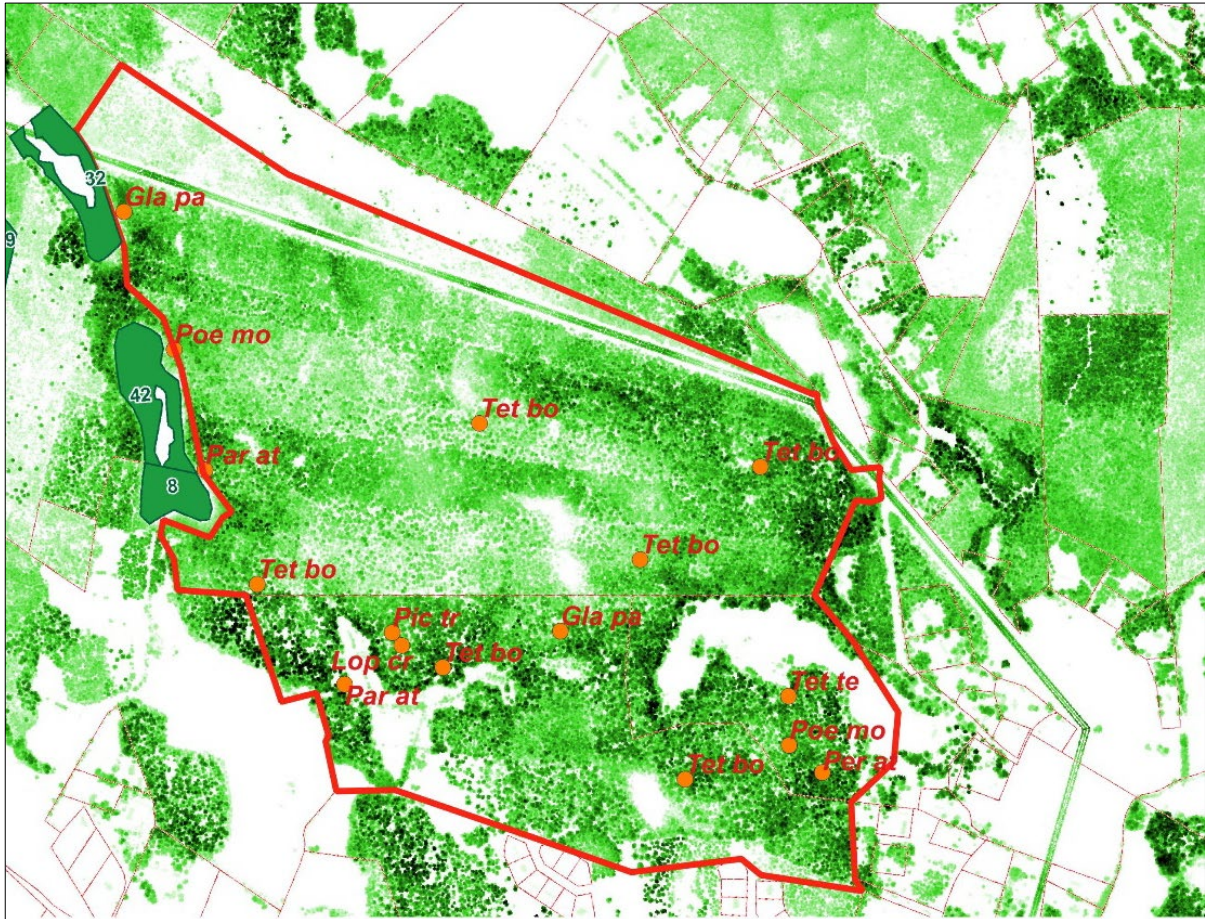
Tofsmesen är en fåtalig häckfågel som trivs speciellt bra i talldominerade äldre skogar, men förekommer även i granskog. Tofsmesens häckningsbestånd har minskat stadigt i Finland med början från 1960-talet.

Sparvugglan föredrar gamla granskogar i naturtillstånd men förekommer även i äldre talldominerade hällmarksskogar.

Järpen trivs i mångskiktade blandskogar med tät undervegetation. Den har minskat under senaste år och klassas om sårbar (VU) men är fortfarande rätt allmän i Finland. Det fanns flera häckande par av järpe inom området.

På området häckar två arter nötskrika och törnsångare, som enligt hotstatusen är nära hotad (NT). Dessa arter är ännu inte hotade i Finland, men på grund av nedgång i häckningsbestånd är de under uppsikt. Törnsångaren häckar i öppna landskap med gott om buskage och hittades på den igenväxande ängsmarken. Nötskrikan trivs i alla typer av skogar.

Direktivarterna spillkråkan, orren, tranan och tretåiga hackspetten har statusen livskraftig i Finland. Spillkråkan föredrar skogar där det finns gott om äldre asp och tall, men kan hittas i de flesta äldre skogar. Spillkråkan rör sig mest omkring hästhagen och i området Skräddarisback-Björkkärr, men den observeras lite överallt i skogen. Det har inte gått att hitta dess bo. Tranan söker föda i de närliggande träskan utanför inventeringsområdet. Det är sannolikt att den häckar utanför området. Den tretåiga hackspetten är fåtalig i hela landet och hittas framförallt i äldre granskogar med gott om stående död ved. I den västra delen av området finns ett sådant område. Karta 7 visar var inom inventeringsområdet de mest sårbara fågelarterna har sina revir.

Karta 7. Häckande hotade eller sårbara fågelarter inom inventeringsområde med skogsdatafigur. Gla pa=sparvuggla, Poe mo=talltita, Par at=svartmes, Tet bo=järpe, Lop cr=tofsmes, Pic tr=tretåig hackspett, Tet te=orre. Tofsmesen ingår i bilaga 5 till naturvårdsförordningen som en art i naturvårdslagens 77 § och som kräver särskilt skydd.

Tabell 2. Observerade (obs) och sannolikt häckande (häck) fågelarter på inventeringsområdet 2023. För häckande arter anges antal par. CR (akut hotad), EN (starkt hotad) VU (sårbar), NT (nära hotad). Di-I = EU art och habitatdirektiv, IUCN= Hotklassificering 2019, NVF=Naturvårdsförordningen 1997/160, *bilaga 4 (17.6.2021/521) hotade arter.

Fågelart	Lintulaji	Vetenskapligt namn	Di-I	IUCN	NVF	Häck	Obs
Orre	Teeri	<i>Tetrao tetrix</i>	x			1	
Järpe	Pyy	<i>Tetrastes bonansia</i>	x	VU		3-4	
Trana	Kurki	<i>Grus grus</i>	x				x
Skogssnäppa	Metsäviklo	<i>Tringa ochropus</i>				1	
Morkulla	Lehtokurppa	<i>Scolopax rusticola</i>				1	
Ringduva	Sepelkyyhky	<i>Columba palumbus</i>				1-2	
Hornuggla	Sarvipöllö	<i>Asio otus</i>				1	
Sparvuggla	Varpuspöllö	<i>Glaucidium passerinum</i>	x	VU	*	2	
Spillkråka	Palokärki	<i>Dryocopus martius</i>	x			1	
Tretåig hackspett	Pohjantikka	<i>Picoides tridactylus</i>	x			1	
Större hackspett	Käpytikka	<i>Dendrocopos major</i>				1-2	
Trädpiplärka	Metsäkirvinen	<i>Anthus trivialis</i>				4	
Gärdsmyg	Peukaloinen	<i>Troglodytes troglodytes</i>				3	
Järnsparv	Rautiainen	<i>Prunella modularis</i>				2	
Rödhake	Punarinta	<i>Erithacus rubecula</i>				11	
Koltrast	Mustarastas	<i>Turdus merula</i>				2	
Taltrast	Laulurastas	<i>Turdus philomelos</i>				4	
Rödvingetrast	Punakylkirastas	<i>Turdus iliacus</i>				1	
Ärtsångare	Hernekerttunen	<i>Sylvia curruca</i>				1	
Törnsångare	Pensaskerttunen	<i>Curruca communis</i>		NT		1	
Lövsångare	Pajulintu	<i>Phylloscopus trochilus</i>				2	
Gransångare	Tiltalti	<i>Phylloscopus collybita</i>				6	
Kungsfågel	Hippiäinen	<i>Regulus regulus</i>				6	
Svartvit flugsnappare	Kirjosieppo	<i>Ficedula hypoleuca</i>				1	
Grå flugsnappare	Harmaasieppo	<i>Muscicapa striata</i>				1	
Talltita	Hömötiainen	<i>Poecile montanus</i>		EN	*	2	
Tofsmes	Töyhtötiainen	<i>Lophophanes cristatus</i>		VU	*	1	
Svartmes	Kuusitiainen	<i>Parus ater</i>				3	
Talgoxe	Talitiainen	<i>Parus major</i>				4	
Blåmes	Sinitäinen	<i>Parus caeruleus</i>				1	
Trädskrypare	Puukipijä	<i>Certhia familiaris</i>				1	
Nötskrika	Närhi	<i>Garrulus glandarius</i>		NT		1	
Kråka	Varis	<i>Corvus corone</i>					x
Korp	Korppi	<i>Corvus corax</i>					x
Bofink	Peippo	<i>Fringilla coelebs</i>				8	
Grönsiska	Vihervarpunen	<i>Carduelis spinus</i>				3-6	
Domherre	Punatulkkku	<i>Pyrrhula pyrrhula</i>				2	
Mindre Korsnäbb	Pikkukäpylintu	<i>Loxia curvirostra</i>				finns	
Gulspär	Keltssirkku	<i>Emberiza citrinella</i>				1	

4.7. Flygekorre

Flygekorre tillhör arterna i EUs habitatdirektiv bilaga IV och den är även skyddad enligt naturvårdslagen. I den nationella rödlistan (Hyvärinen et al 2019) har flygekorren klassificerats som en sårbar art. Enligt naturvårdslagen är det förbjudet att förstöra eller försämra de områden som flygekorren använder som föröknings- och rastområden. Flygekorren lever i äldre grandominerade blandskogar med inslag av

lövträd, den föredrar asp och gärna även al som näringskällor under sommarhalvåret. Lämpliga habitat har goda bohål kombinerat med matplatser.

Vid inventeringen hittades inga tecken på förekomst av flygekorre inom inventeringsområdet. I tidigare naturinventeringar har man inte heller hittat flygekorre inom området (Kanckos 2020, Laurila 2017). Det finns gott om lämpliga habitat för flygekorren och det finns tidigare observationer av flygekorre i närheten (Fagerholm 2013). På andra sidan kommungränsen till Vasa från Västerskogsområdet väster om området hittades ett flygekorrevir 2022 (Lahti 2022). Eftersom det finns flygekorre både öster och väster om området rekommenderas att det reserveras en ekologisk korridor för förflyttning mellan förökningsområden (karta 3)

4.8. Åkergroda

Åkergrodan (*Rana arvalis*) påträffas i hela Finland utom i nordligaste Lappland. Den är upptagen i EUs habitatdirektiv, bilaga IV men finns inte med på den nationella rödlistan. Åkergrodan föredrar permanenta vatten med solexponerade stränder och en vattenvegetation typisk för näringsfattigare vatten i sitt val av lekmiljö. Som livsmiljö föredrar den fuktiga marker och då helst lövskog och våtare sumpmarker, men förekommer även på fuktiga ängar, vallar och skogar. Den är sannolikt känslig för övergödning och rom och yngel är känsliga för surt vatten.

Det finns inga lämpliga habitat för åkergroda inom inventeringsområdet. De mest lämpliga habitaterna Maraholmsträskan ligger på andra sidan kommungränsen inom Vasa stad. I samband med tidigare naturinventeringar har det inte hittats åkergroda i de träskan.

4.9. Fladdermöss

Alla fladdermusarter som påträffas i Finland hör till EUs habitatdirektiv bilaga IV, och de är alla fridlysta med stöd av naturvårdsförordningen. Avtalen och naturvårdsförordningen förpliktar till skydd av övervintrings-, föröknings-, födo- och rastområden och det är även förbjudet att försämra dessa områden.

Våra vanligaste förekommande arter är nordfladdermus (*Eptesicus nilssonii*), mustaschfladdermus (*Myotis mustacinus*) och taigafladdermus (*Myotis brandtii*). Arterna taiga- och mustaschfladdermus kan skiljas åt endast genom att fånga dem och göra en anatomisk bestämning, därför behandlas de som en art taiga/mustaschfladdermus.

Fladdermöss förekommer i många olika miljöer. Taigafladdermusen är bunden till skog och då gärna äldre grov granskog. Nordfladdermusen drar delvis nytta av människan och trivs ofta nära bosättning och i kulturlandskap. Populära jaktområden för fladdermöss är i gläntor i skogen, kring vattendrag, vägar och i kanten av kalhyggen. Som daggömslen och yngelplatser kan de använda sig av byggnader, håligheter och stengärdesgårdar. Som övervintringsplatser använder de byggnader, grottor, källare, stenrösen och blockrik mark. Fladdermössen undviker i allmänhet helt öppna landskap och unga täta skogar.

Fladdermössen inventerades i juni och juli med aktiv detektor för att kartlägga viktiga föröknings- och rastplatser. Vid inventeringen följdes de stigar som finns i området. Väderförhållandena var gynnsamma vid bägge inventeringstillfällena.

I augusti minskar mängden föda i skogarna och fladdermössen sprider ut sig över större områden. I augusti användes passiv detektor för att undersöka om det fortfarande fanns fladdermöss i området. Väderförhållandena i augusti var ogynnsamma för fladdermusinventeringen.

Myotis-arterna var fåtaliga i området och uppehöll sig i habitat med äldre granskog. I juli observerades endast 2 individer av Myotis jämfört med 8 individer i juni. Nordfladdermusen jagade oftast i närheten av eller över de små våtmarkshabitaten i området. I juni observerades 6 individer och i juli 7 individer av jagande nordfladdermus (karta 7). I augusti var fladdermusaktiviteten låg, vilket kan ha berott på vädret, men det förekom fortfarande både myotis-arter och nordfladdermus i området.

Karta 7. Observationer av fladdermus i inventeringsområdet i juni och juli. Rutten följer i huvudsak befintliga stigar. Ep=nordfladdermus (*Eptesicus nilssonii*) och M=mustasch/taigafladdermus (*Myotis* sp.).

Det förekommer inte någon större koloni eller speciellt betydande föröknings- eller rastplats för Myotis-arterna inom inventeringsområdet. Antalet individer är lågt och observationerna är utspridda till enskilda individer över ett större område. Arten kan utnyttja håligheter i skogen för sin dagvila, men även i de äldre hus och uthus som finns i närheten kan de hitta viloplats.

Nordfladdermusen är lite mera allmänt förekommande i området. Den observerades även jagande i par. Sannolikt finns det en mindre koloni av nordfladdermus i området, i allmänhet observeras den oftare kring bosättning och i närheten av inventeringsområdet finns även äldre hus och uthus där den kan föröka sig och övervintra.

De små våtmarkerna och den äldre granskogen har en viss betydelse som födosöksområde för nordfladdermusen.

Inom inventeringsområdet har inte påträffats boplatser eller specifika övervintringsplatser. Övervintringsplatser finns knappast inom inventeringsområdet, dessa kan finnas i äldre bostadshus angränsande området. Tillfälliga bohål finns med största sannolikhet inom området, då det förekommer flera arter av och par av hackspettar.

4.10. Däggdjur

Däggdjur har inventerats genom spårinventering på vårvintern. Observerade arter eller spår av dem har också noterats i samband med övrig inventering. På området förekommer gott om rådjur, här påträffas både skogs- och fälthare samt ekorre, mårddhund, räv och älg. Spillning av något mårddjur har också observerats troligen skogsmård. Lospår hittades vid vinterns spårinventering, den hade rört sig rakt genom området. Lon ingår i naturdirektivets bilaga IV, vilket innebär att dess föröknings- och rastplats är skyddad. Lodjur har stora revir och det finns inga observationer av förökningsring inom området.

De övriga däggdjur som påträffats och som regelbundet uppehåller sig i området är alla vanliga arter i Finland. Mårddhunden klassas som invasiv art.

4.11. Grön sköldmossa (*Buxbaumia viridis*)

Grön sköldmossa (Lahokaviosammal) är en bladmossart som lever på död ved och som i den senaste hotbedömningen har klassificerats som starkt hotad (EN). Den nämns också i bilaga II till EU:s habitatdirektiv och är fridlyst i hela Finland. Grön sköldmossa lever på fuktig och mjuk död ved i friska och frodiga skogar. Den verkar vara rätt vanlig i södra Finland, men kan hittas ända upp till Lappland. (promemoria, Kypärä 2025)

Enligt källan laji.fi har år 2023 hittats protonema av sköldmossa inom området. En av fyndplatserna ligger på ett område som planeras för bostadsbyggande. Protonema utgör det allra första stadiet i utvecklingen av sporofyter.

Den 22.7.2025 genomfördes ett fältbesök tillsammans med Timo Kypärä (Luontokartoittaja EAT, Suomen sammaltyöryhmä) på den aktuella platsen. Den aktuella döda vedstammen undersöktes och det konstaterades att den innehöll protonemadiasporer. Mest protonemata fanns i toppen av den döda stammen, men även i den del av den förmultnande stammen som låg på marken. Prov togs för att i mikroskop kunna bekräfta att det var fråga om rätt art. För insamling av proven fanns tillstånd (EPOELY/916/2025).

Bild 26 och 27. Protonemadiasporer och den stam på vilka de förekommer (N7003106.053, E22483865.006 ETRS-GK22).

Grön sköldmossa är en hotad art enligt 75 § i Naturvårdslagen och är uppräknad 7 § i Naturvårdsförordningens bilaga 6 hotade arter, den hör dock inte till de arter som kräver särskilt skydd. Arten är fridlyst i hela Finland enligt Naturvårdsförordningens bilaga 3. Fridlysta växter eller delar av dem får inte förstöras enligt Naturvårdslagen 74 §.

Enligt rekommendationer av Timo Kypärä (promemoria 2025, Kypärä) krävs en 20 meter bred skyddszon omkring växtplatsen för att garantera mossans fortlevnad. Grön sköldmossa tål skogsbruksåtgärder på sin växtplats, men kalhuggning torkar ut växtplatsens mikroklimat för mycket.

5. Rekommendationer och förslag på skyddsbeteckningar

5.1. Förslag på skyddsbeteckning för områden/objekt med lagstadgat skydd (karta 8)

Områden som kräver lagstadgat skydd är områden som definieras i Vattenlagen 11 §, 2 kapitel, skyddade naturtyper enligt naturvårdslagens 64 § och 65 §. Naturvårdslagens 78 § föreskriver om skydd av föröknings- och rastplatser för arter som kräver strikt skydd inom Europeiska unionen. Vilka dessa arter bestäms i naturvårdsförordningens bilagor.

Objekt skyddade enligt Vattenlagen är rännilar, dessa anges med beteckning SL-1.

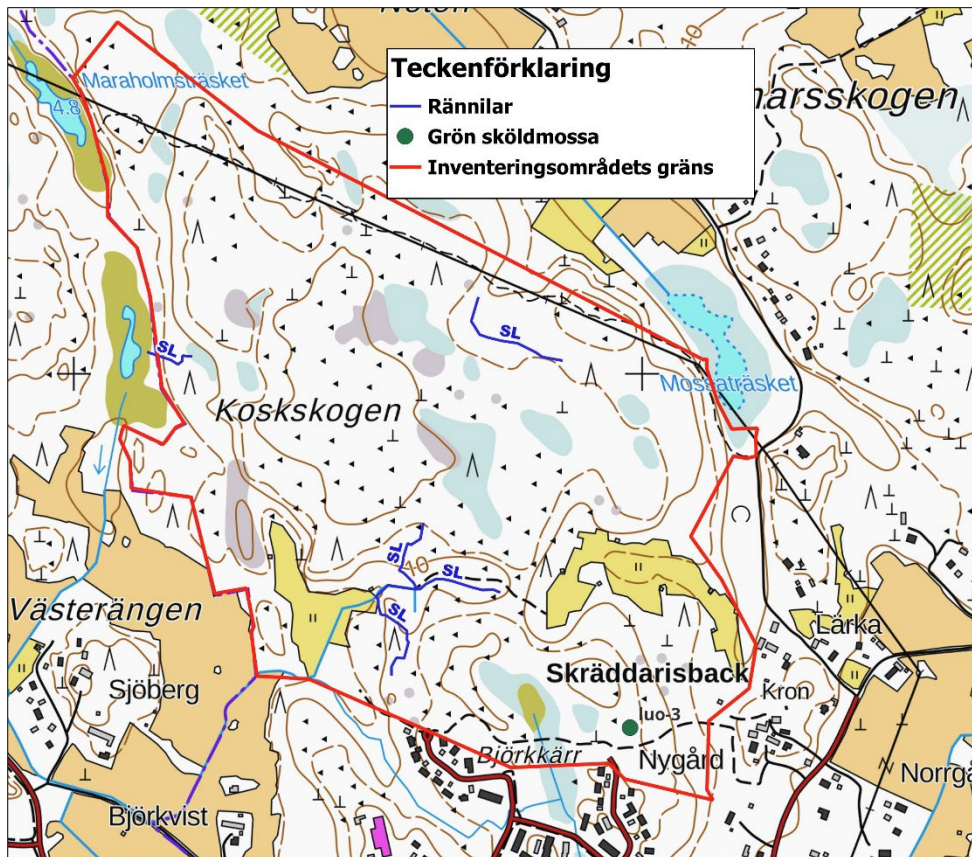
SL-1 Naturskyddsområde. Vattenområde skyddat enligt Vattenlagen 11 §. Åtgärder som försämrar dess naturtillstånd är förbjudna. På området får vidtas åtgärder som syftar till att bevara objektens skyddsvärde

Inom området har hittats grön sköldmossa (*Buxbaumia viridis*). Arten är fridlyst i hela Finland enligt Naturvårdsförordningens bilaga 3 och dess växtplats får inte förstöras. Sköldmossans växtplats säkerställs genom att lämna en 20 meter bred skogsbevuxen skyddszon runt den multnande granlågan (N7003106.053, E22483865.006 - ETRS-GK22)

luo-3 Områden som är särskilt viktigt med tanke på naturens mångfald och där miljön bevaras. På området växer en fridlyst och hotad mossart enligt Naturvårdsförordningen 7 § bilaga 3 och 6 (1066/2023). Omkring växtplatsen lämnas en 20 m bred skyddszon där trädbeståndet bevaras.

Det ges inget förslag på avgränsning av föröknings- och rastplatser. Vid detaljplanering beaktar man fladdermössen genom att spara ett större skogsområde enligt karta 9.

Inom de planerade grönområdena finns ytterligare indikationer på förekomst av grön sköldmossa. Dessa förekomstplatser är dock över 20 m in i grönområdesstrukturen och hotas inte av övrig markanvändning.

Karta 8. Rännilar som åtnjuter skydd enligt vattenlagen samt förekomstplats för grön sköldmossa.

5.2. Förslag på skyddsbeteckning för områden/objekt utan lagstadgat skydd

För de objekt som har betydelse för områdets biologiska mångfald (karta 3 och 4) bör man vid planeringen trygga att områden bevaras så enhetliga som möjligt.

Övriga livsmiljöer som har betydelse för den biologiska mångfalden presenteras på karta 4. Dyliga livsmiljöer är objekt enligt skogslagens definition på särskilt viktiga livsmiljöer, miljöer där det förekommer hotade eller sårbara arter i större mängd och vars livsmiljöer inte går att direkt avgränsa, ekologiska korridorer eller objekt som urskiljer sig från omgivande miljö på grund av särskilda förhållanden. På detaljplanerade områden gäller skogslagen endast områden som reserverats för jord- och skogsbruk (Mäkelä 2021).

Den ekologiska korridoren för flygekorren anges med delområdesbeteckning –luo-1 (karta 9).

De kärr och mossar som enligt LuTU-klassificeringen har en hotstatus och som enligt skogslagen är särskilt viktiga livsmiljöer (karta 3) samt mångfaldsobjekten anges med delområdesbeteckningar –luo-2.

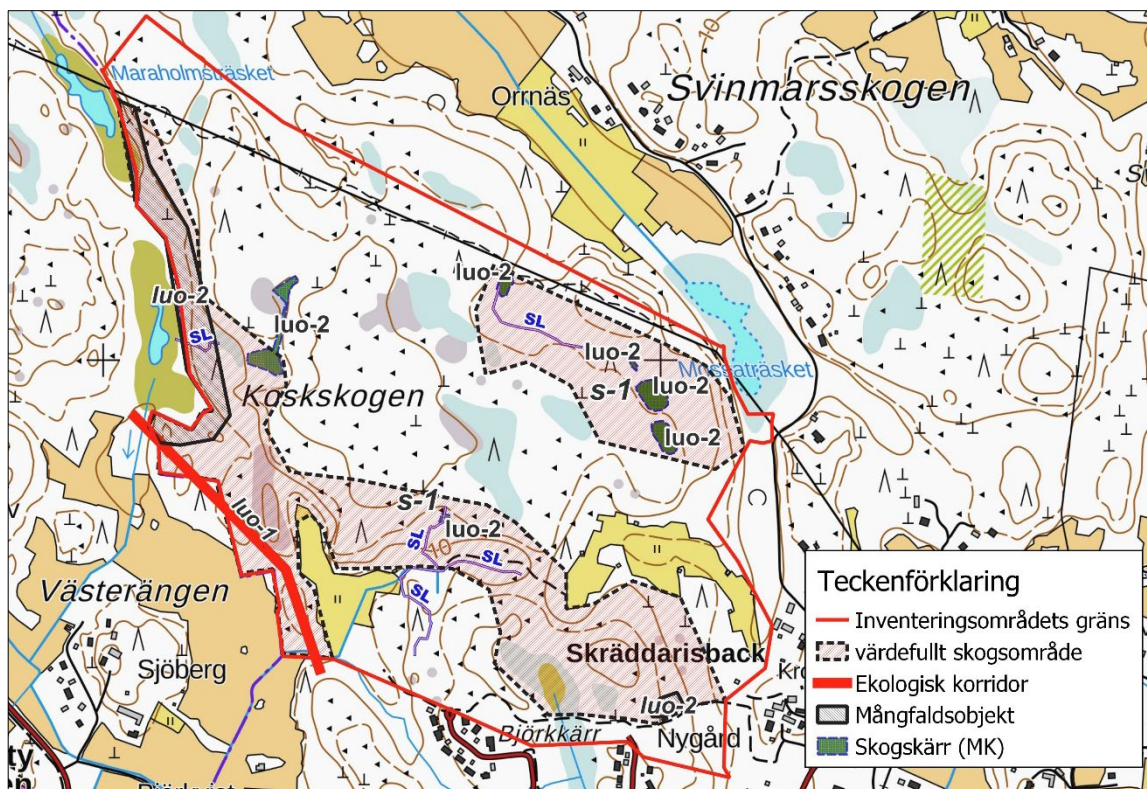
- luo-1 Områden som är särskilt viktigt med tanke på naturens mångfald och där miljön bevaras.**
Riktigivande passage för flygekorren mellan föröknings- och rastplatser. Skogsbeståndet bör bestå av träd i olika åldrar och trädbeståndet ska vara grandominerad blandskog. Trädbeståndet behandlas varsamt vid skogsvårdsåtgärder.
- luo-2 Områden som är särskilt viktigt med tanke på naturens mångfald och där miljön bevaras.**
Området har en hotad naturtyp enligt LuTU-klassificeringen 2023, förekomst av naturtypen utgör en indikator på naturens mångfald och vid markanvändning tas hänsyn till områdets särdrag. Trädbeståndet bevaras i nuvarande tillstånd vad gäller tätheten och åldersstrukturen.

De delar av den äldre granskogen där det förekommer hänsynskrävande fågelarter, fladdermöss och som har störst betydelse för den biologiska mångfalden ges beteckning /s-1

/s-1 **Området har särskilda naturvärden.** Områdets trädbestånd skall bevaras i nuvarande tillstånd vad gäller tätheten och åldersstrukturen. Trädbeståndet behandlas varsamt och bör vara grandominerad blandskog. Området får inte bebyggas och endast mindre vägar eller stigar dras genom området. I det fall stigar dras över rännilar bör dessa förses med spångar eller gångbroar. Kärren bevaras i naturtillstånd och inga byggnationer får beröra dem. Innan det utförs skogsvårdsåtgärder på områdena inventeras eventuell förekomst av grön sköldmossa (*Buxbaumia viridis*)

Inom området förekommer hotade fågelarter enligt Naturvårdsförordningen 7 § bilaga 6 (1066/2023)

Inom området förekommer i viss mån fladdermus dock finns inom området inga avgränsade föröknings- och rastplatser vilka kräver strikt skydd enligt Europeiska unionen.

Karta 9. På kartan förslag till skyddsbeteckningar för mångfaldsobjekten, en ekologisk korridor för flygekorren samt det område av den äldre granskogen som är av störst betydelsefull för den biologiska mångfalden och för fladdermössen inom området.

6. Litteratur

Fagerholm, I 2013. Inventering av flygekorre (*Pteromys volans*) inom ett begränsat område i Böle, Korsholms kommun. Rapport 13 s. Korsholms kommun

Hotanen, J-P., Nousiainen, H., Mäkipää, R., Reinikainen, A. & T. Tonteri 2008. Metsätyypit – opas kasvupaikkojen luokitteluun. Metsäntutkimuslaitos, Metsäkustannus Oy.

Huttunen, A. & Pahtamaa, T. 2002: Luontoselvitykset yleis- ja asemakaavoissa – Pohjois-Pohjanmaan ympäristökeskus moniste 24, Oulu

Hyvärinen, E., Juslén, A., Kemppainen, E., Uddström, A. & Liukko, U.-M. (toim.) 2019. Suomen lajien uhanalaisuus – Punainen kirja 2019. Ympäristöministeriö & Suomen ympäristökeskus. Helsinki. 704 s.

Kanckos, M. 2020. Naturinventering av detaljplaneområde Hemskog 3 i Böle i Korsholms kommun. Rapport 14 s. Korsholms kommun

Kontula, T., ja A. Raunio (toim.) 2018 Suomen Luontotyyppien uhanalaisuus 2018. Luontotyyppien punainen kirja. Osa 1 – 8. Suomen ympäristö 5 | 2018

Kypärä, T 2025. Muistio maastokäynnistä asemakaava-alueella Mustasaarella 22.7.2025

Lahti, P. ja J. Nyman 2022. Länsiniitty II luontokartoitus 2022. Raportti 54 s. Vaasan kaupunki, kaavoitus

Laine, J., Vasander, H., Hotanen, J-P., Nousiainen, H. Saarinen, M., & T. Penttilä 2021. Suotyytit ja turvekankaat – kasvupaikkaopas. Luke, Helsingin yliopisto, Tapio.

Laurila, R ja T. Ranta-Maunus, 2017. Mustasaaren Bölen Hemskog II alueen luontoselvitys 2017. Raportti 35 s. Mustasaaren kunta

Mossberg, B., Stenberg, L., & S. Ericsson. Nordens Flora 2018. Wahlström & Widstrand.

Mäkelä, K. & Salo, P. 2021: Luontoselvitykset ja luontovaikutusten arviointi. Opas tekijälle, tilaajalle ja viranomaiselle. Suomen ympäristökeskuksen raportteja 47 | 2021

Nieminen, M. & Ahola, A. 2017. Euroopan unionin luontodirektiivin liitteen IV lajien (pl. Lepakot) esittelyt. Suomen ympäristökeskus. Suomen ympäristö 1/2017.

www.avoindata.fi

[Suomen lajitietokeskus](http://Suomen.lajitietokeskus) www.laji.fi

www.ymparisto.fi/luontodirektiivilajiesittelyt